

blanke vlakken met goudletters-inscriptie al op het veld van Mars te Rome wel de meest bekende zijn.

Wanneer we de hierbij gereproduceerde graven van de Dusseldorfsche familie Dr. Franz Schoenfeld en der Stettiner Familie Emil Bohm vergelijken met de producten van vorige generaties, dan stemt het tot verheugen, dat nu in vele steden kunstenaars van naam hun aesthetisch scheppingsvermogen in dienst gesteld hebben van de kerkhofkunst. Ook onze Nederlandse begraafplaatsen wijzen in de laatste jaren een steeds grooter aantal kunstwerken aan.

Als hoogst ontwikkeld herinneringsteeken staat daar in verheven omgeving het mausoleum. Als een der zeven wereld-wonderen gold de naar koning Mausolus van Karië (353 v. Chr.) door Satyrus en Pythius gebouwden eeretempel, waarin Artemisia haren echtgenoot bewende. Later werden bijna alle voorname graf-tempels mausoleums geheeten,

waaronder die van Hadrianus en Augustus kamers van Mycene rustten de dooden, met

EEN MET DE ZORGVULDIGE BEPLANTE OMGEVING
HARMONIEEREND GRAFMONUMENT UIT SCHELPEKALK
MET BRONZEN FIGUUR IN HET STETTINER FRIEDHOEF.

MODERN FAMILIEGRAF VAN MUSCHELKALK TE STETTIN.

Wij geven (bl. 433/4) het koninklijk mausoleum van Herrnhausen, waar temidden van een trotsche omgeving een statige oude lindenlaan den toegangsweg vormt naar het in Griekschē stijl opgetrokken laatste verblijf van de als een vader des vaderlands beminden koning Ernst August en Koningin Friederike van Hannover. Het inwendige is door de weloverwogen architectuur en door het rijke Carrarisch marmer van een wijdingsvolle schoonheid. De op marmeren sarcophagen rustende beelden zijn volgens deskundigen de groot-

Schuster bouwde het mausoleum naareen ontwerp van den beroemden Laves in de jaren 1842—'47 voor een bedrag van ongeveer 400.000 Mark.

De gewoonte het beeld van de afgestorvenen op sarcophagen in marmer uit te hewen vinden we reeds heel vroeg in de geschiedenis vermeld. In de graf-